

บันทึก

เรื่อง การจัดตั้งองค์การช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาเมื่อเกษียณอายุโดยอาศัยอำนาจ
ตามมาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มีหนังสือ ฉบับที่ ๑๔๐๒/๓๔๓๕๔ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๓๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาหรือปัญหาของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ความว่า เนื่องด้วยคุรุสภามีความประสงค์จะจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกคุรุสภาโดยจะจัดตั้งองค์การช่วยเหลือสมาชิกคุรุสภาเมื่อเกษียณอายุ เรียกชื่อโดยย่อว่า "ช.พ.ก." โดยอาศัยพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ มาตรา ๖ (๔)^๑ และมาตรา ๒๓^๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกคุรุสภามีเงินทุนเพื่อการดำรงชีพหลังเกษียณ และเพื่อให้เป็นหลักประกันทางจิตใจไม่ต้องวิตกกังวลว่าในบั้นปลายของชีวิตจะไม่มีเงินในการดำรงชีพ ลักษณะของ ช.พ.ก.เป็นแบบสะสมทรัพย์เป็นรายเดือนไปจนกว่าจะเกษียณอายุสมาชิกจึงจะได้รับเงินช่วยเหลือ รับสมาชิกเฉพาะสมาชิกคุรุสภา ข้าราชการในกระทรวงศึกษาธิการ ครู และเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา บุคคลภายนอกไม่มีสิทธิที่จะเข้าเป็นสมาชิกได้ หลักการของ ช.พ.ก. มีดังนี้

๑. เก็บเงินสะสมจากสมาชิกเป็นรายเดือนๆ ละเท่าๆ กันตามความประสงค์หรือกำลังส่งของสมาชิก เช่น ๑๐๐ บาท ๒๐๐ บาท หรือ ๓๐๐ บาท
๒. จ่ายเงินช่วยเหลือเมื่อเกษียณอายุ
๓. มีเวลาออมเงินนานได้เงินมาก
๔. วงเงินช่วยเหลือประมาณไม่เกินคนละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๕. ถึงแก่กรรมก่อนเกษียณอายุมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือด้วย
๖. ในปีแรกเข้าเป็นสมาชิก สมาชิกจะยังไม่มีสิทธิรับเงินช่วยเหลือไม่ว่าจะพ้นหน้าที่ครูด้วยกรณีใด (๑๒ เดือน)
๗. สมาชิกที่ลาออกกลางคันจะจ่ายเงินช่วยเหลือตามอัตราที่คณะกรรมการ

^๑พระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘

มาตรา ๖ คุรุสภามีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑.ล๑

๑.ล๑

(๔) ส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามสมควร

๑.ล๑

๑.ล๑

^๒พระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘

มาตรา ๒๓ ให้คณะกรรมการอำนวยการมีอำนาจระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามอำนาจและหน้าที่ของคุรุสภาโดยประกาศให้สมาชิกทราบโดยเปิดเผย

ช.พ.ก.กำหนด

๘. รับสมาชิกเฉพาะผู้ที่เป็นสมาชิกคุรุสภา

๙. รับสมาชิกตั้งแต่อายุ ๑๘ - ๕๙ ปีบริบูรณ์

๑๐. องค์การนี้จะตั้งได้ต่อเมื่อมีสมาชิก ๓๐,๐๐๐ คนขึ้นไป

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจึงขอหารือว่า คุรุสภาสามารถจัดตั้งองค์การช.พ.ก. เพื่อเป็นสวัสดิการแก่สมาชิกคุรุสภาตามพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ มาตรา ๖ (๔) ได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว โดยได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนคุรุสภา ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง) ผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ (สำนักงานประกันภัย) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมประชาสัมพันธ์) แล้ว เห็นว่า มาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ บัญญัติให้คุรุสภามีอำนาจหน้าที่ส่งเสริมให้ครูได้รับสวัสดิการต่าง ๆ ตามสมควร สวัสดิการหมายถึงสิ่งที่เอื้ออำนวยให้คนมีชีวิตและสภาพการทำงานที่ดีและสะดวกสบาย และการจัดสวัสดิการซึ่งอยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคุรุสภาตามมาตรา ๖ (๔) จะต้องเป็นการจัดสวัสดิการให้แก่ครู ซึ่งมาตรา ๒๔^๓ แห่งพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๓ บัญญัติว่า ครูได้แก่ข้าราชการครู พนักงานครูเทศบาล ข้าราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร และผู้ทำการสอนในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการและได้รับเงินเดือนเป็นประจำในกรณีที่หารือนี้ คุรุสภาจะจัดตั้งองค์การ ช.พ.ก.โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกของคุรุสภามีเงินทุนเพื่อการดำรงชีพภายหลังเกษียณอายุ จึงถือได้ว่าการจัดตั้งองค์การช.พ.ก.ขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังกล่าวเป็นการจัดสวัสดิการอย่างหนึ่ง แต่การจัดสวัสดิการดังกล่าวจะอยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของคุรุสภาที่จะดำเนินการได้ตามมาตรา ๖ (๔) จะต้องเป็นการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกของคุรุสภาที่เป็นครูตามมาตรา ๒๔ ดังกล่าวมาแล้วเท่านั้น^๔ จะจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกของครู

^๓พระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ๖)

พ.ศ. ๒๕๒๓

มาตรา ๒๔ ครูได้แก่

(๑) ข้าราชการครู

(๒) พนักงานครูเทศบาล

(๓) ข้าราชการกรุงเทพมหานครซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นผู้สอนประจำในสถานศึกษาของกรุงเทพมหานคร

(๔) ผู้ทำการสอนในสถานศึกษาที่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงศึกษาธิการและได้รับเงินเดือนเป็นประจำ

^๔พระราชบัญญัติครู พุทธศักราช ๒๔๘๘

มาตรา ๒๖ ครูต้องเป็นสมาชิกของคุรุสภา

สภาพที่ไม่เป็นครูตามมาตรา ๒๔ ไม่ได้

อย่างไรก็ตาม การที่องค์การ ช.พ.ก. จะรับฝากเงินจากสมาชิกเป็นแบบสะสมทรัพย์เป็นรายเดือนไปจนกว่าสมาชิกจะเกษียณอายุ เมื่อสมาชิกผู้ใดเกษียณอายุหรือตายก่อนเกษียณอายุหรือลาออกจากการเป็นสมาชิก สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิได้รับเงินช่วยเหลือตามอัตราที่คณะกรรมการ ช.พ.ก.กำหนด เป็นการประกอบกิจการอันมีสภาพคล้ายคลึงกันกับการออมเงิน ซึ่งการประกอบกิจการการออมเงินหรือกิจการอันมีสภาพคล้ายคลึงกันนั้นมิกฎหมายควบคุมคือประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๑๕ ว่าด้วยการควบคุมกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค ซึ่งกำหนดว่า การประกอบกิจการการออมเงินหรือกิจการอันมีสภาพคล้ายคลึงกันจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ข้อ ๕ ข้อ ๘ และข้อ ๒๑)^๔ ดังนั้น แม้ว่าการประกอบกิจการขององค์การ ช.พ.ก.จะเป็นการจัดสวัสดิการให้แก่ครูอื่น

“ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๑๕

ข้อ ๕ เมื่อได้มีประกาศของรัฐมนตรีกำหนดกิจการอย่างหนึ่งอย่างใดดังระบุไว้ต่อไปนี้ หรือกิจการอันมีสภาพคล้ายคลึงกัน ให้เป็นกิจการที่ต้องขออนุญาต ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

(๑) การประกันภัย

(๒) การคลังสินค้า

(๓) การธนาคาร

(๔) การออมเงิน

(๕) เครดิตฟองซิเอร์

(๖) การรับรองหรือรับซื้อตัวเงิน

(๗) การจัดหามาซึ่งเงินทุนแล้วให้ผู้อื่นกู้เงินนั้น หรือเอาเงินนั้นซื้อหรือซื้อลดซึ่งตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นหรือตราสารการเครดิต

(๘) การซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนตราสารแสดงสิทธิในหนี้หรือทรัพย์สินเช่น พันธบัตร หุ้นกู้ หรือตราสารพาณิชย์ หรือการทำหน้าที่เป็นตัวแทน นายหน้า ผู้จัดการหรือผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในตราสารดังกล่าว หรือการจัดให้มีตลาดหรือสถานที่อันเป็นศูนย์กลางการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนตราสารดังกล่าว

การประกาศตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะกำหนดประเภทหรือลักษณะของกิจการด้วยก็ได้

ข้อ ๘ ให้กระทรวงการคลังมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการดังต่อไปนี้ หรือกิจการที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน

(๑) การธนาคาร

(๒) การออมเงิน

(๓) เครดิตฟองซิเอร์

(๔) การรับรองหรือรับซื้อตัวเงิน

(๕) การจัดหามาซึ่งเงินทุนแล้วให้ผู้อื่นกู้เงินนั้น หรือเอาเงินนั้นซื้อหรือซื้อลดซึ่งตัวเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่น หรือตราสารการเครดิต

(๖) การซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนตราสารแสดงสิทธิในหนี้หรือทรัพย์สินเช่น พันธบัตร หุ้นกู้ หรือตราสารพาณิชย์ หรือการทำหน้าที่เป็นตัวแทน นายหน้า ผู้จัดการหรือผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุนในตราสารดังกล่าว หรือการจัดให้มีตลาดหรือสถานที่อันเป็นศูนย์กลางการซื้อขายหรือแลกเปลี่ยนตราสาร

เป็นเรื่องที่อยู่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของครุสภาที่จะดำเนินการได้ตามมาตรา ๖ (๔) แห่งพระราชบัญญัติครูฯก็ตาม แต่การประกอบกิจการดังกล่าวก็ต้องได้รับอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘๖ ด้วย

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๓๒

ดังกล่าว

ข้อ ๒๑ ให้ถือว่ากิจการการประกันภัย การคลังสินค้า การออมสินเครดิตฟองซิเอร์ เป็นกิจการที่รัฐมนตรีได้ประกาศตามข้อ ๕ แล้ว

ให้ใบอนุญาตประกอบกิจการตามวรรคหนึ่งซึ่งได้ออกให้ก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ